

Ба 60541 260541

А. ВОЛЫНЫ

VII

31207

А. ВОЛЫНЫ

ВАЛЫНЫ

Зяржайнае Выдасцтва БЕЛГУД
Мінск 1927

А 60541

АНАТОЛЬ ВОЛЬНЫ

ТАБЕ

=
VII

31207

Бел. гдзел

1994 г.

МЕНСК * БДВ *

1949
ПРОВЕРЕНО

БДВ № 208. Минск

Галоўлітбел 21946

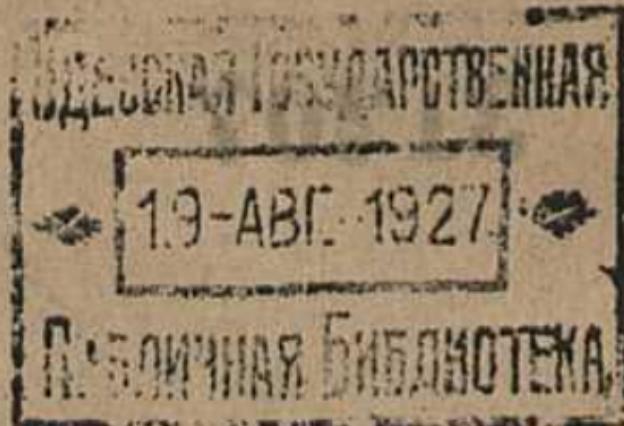
Профтехшкола

Зак. № 152

2.000

—
▽

25. II 4. 2009

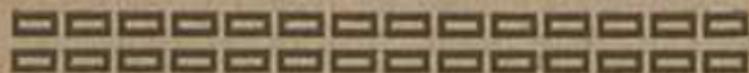
ТАБЕ...

Ты была мне сястрой,
Ты як маці была...

СІНІЯ КВЕТКІ

СІНІЯ КВЕТКІ...

Сарцу песньяй
маліцца
— ня нова.

Хочу споведзь я любай
прынесьці...

Ах вы, слова,
Цудоўныя слова!

Ах ты, песня,
Чароўная песня!..

Ты казала з журбою ласкавай
Сквозь усмешку журботных
брывей:

— Мне ня трэба
 Ни песень,
 Ни славы,
 Толькі ўрэшце ты стань
 чалавек!

Адказаў сваёй любай на гэта:
 — Чорнакудрая, радасць мая,
 „Сумасшедшее сердце поэта“—
 Цямней ночы,
 Святлей серабра.

І казала ласкавей чаromхі,
 Сінім цвветам абсыпала слоў:
 — Ну, пашто,
 Ну, куды цябе
 гоніць
 Твойго сэрца ўскіпеўшая кроў?

Ну, пашто ты згараеш ў
піўнушках
І вядзеш барацьбу з ветракамі,
Калі вочы твае
гэта сушыць,
Калі ў сэрцы ад гэтага
— камень?

Словы кволыя
больлю сум точаць,
І ня ведаю, што адказаць...
Адказалі ёй сінія вочы:
— Прадалася
мая
чыстата...

Адказалі каханай на гэта
— Адпачыць трэба сінім ад мар,

Толькі сэрца так больлю
    ўскіпела,
Толькі ў сэрцы вішнёвы пажар.
Адказалі ў імглістых завеях—
Сінь вятры параскідаюць ў
    клоччы,
Заквітнець яшчэ сінь не
    пасьпее,
Сінь чаромхай раскідае нач.

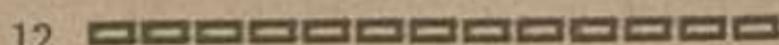
Ну, а сінь?..
    Мы таму мо' і бачым,
Бо мы ведаем,—
    ёсьць і туманы.
Вось таму гэтак п'ю я і плачу,
Што цвярозым сіней за ўсіх
    стану.

Я з шыпшынавых гнёзд
 Гэту песнью
 Прынёс,
 Там, дзе песня
 Цьвіла
 Да пад хусткай
 Нябёс.
 Ты была мне
 Сястрой,
 Ты як маці
 Была...

Сінь нябесная,
 Сінь далёкая...
 — Ні дастаць яе,
 — Ні сарваць;
 — Ні надзець мне
 Чорнавокую,

Ў сіняй хустачцы
Пагуляць...

Сәрцу мала ўсё—
Песьні
Склада ёй
З сумнасіняга
Серабра.

Дзе глыбокае
— Там і боль для нас...
Недалёкае
Ўсім здаволена...
Вось таму так
Зажурыўся я...
Найглыбейшага
— Не сказаць...
Сінь нябесная,
Сінь далёкая!..

— Ні дастаць яе,
Ні сарваць...

Я учора адзін
Супакоіў сябе:

— Ты была мне сястрой,
Ты была мне, як маць...
Сінь зайшла за гарой,
Каб сіней яшчэ стаць...

Так заўсёды ў жыцьці і бывае...
Просіш ты, каб я стаў
чалавекам.

Я і сам чалавека шукаю—
Адкажы, які шлях будзе
съветлым?

Адкажы, які шлях ў съвеце сіні,
 Калі песньяй жыцьцё засяём
 мы?..

Запалілась вось ты на хвілінку
 І спаліла маё жыцьцё.

Зьнікла ты... Мне-б сказаць
 так нягожа,
 Толькі, як адшукаеш шляхі?..
 І любіць цябе ў песні ня
 можна,
 Ды і роўнай табе—не знайсьці.

Кахаць жыцьцё ты навучыла,—
 У вяр'яцтвах я
 Сваіх—
 Заціх.

І вось цяпер пішу для мілай:

— Я хочу
Чистым,
Чистым
Быць.

Маё кахранье засталося...

А дзе-ж тваё?

А дзе-ж і ты?..

Пад ветрам сыплюцца пялесткі,
Жалобай съцежкі спавілі...

Калі і як чужым зрабілася—

І песні боль,

І што было,

І ўсё, што ў нашым сэрцы
ўзвілася,

Што нашым раннем рась-
цвіло...

Кахаць жыцьцё ты навучыла,
 Ў вар'яцтвах я
 Сваіх
 Заціх.

І вось цяпер пішу для мілай:
 — Я хочу
 Чистым,
 Чистым
 Быць...

Сэрца сёньня ў смутку,
 Сэрца слова точыць,
 Як з шыпшыннай болі,
 Радасьцю сказаць.

Я ня хочу болей,
 Любая, ня хочу—
 На крыжы шыпшынай
 Сэрца расьпінаць!

Ўчора я ня ведаў,
 Што мне ноч варожыць,
 Думаў я у ночы—
 „Жысьць“ сваю—
 Съпяю...

Толькі-ж так нягожа
 Ў гэту нашу ростань,
 Звонам пахавальным
 Вылішь боль сваю.
 Я скажу на ростань:
 — Сэрца раніць досыць!
 Досыць сэрца жытам
 З болем раскідаць!
 Так на съвеце сіне,
 Так на съвеце праста,
 Так ласкава любай
 Вішаньню съпявашь.

З халодным сэрцам жыць
прыгожа,
А як з пякельным болем жыць?..
Магу дзяліць я радасьць з кож-
ным,
А гора з кім мне падзяліць?..

Глядэі мне ў вочы...
Кажуць праўду—
Каханья ў іх мне
Не скаваць,
Каханья песні
Нам ня зрадзяць,
Не адцвітуць яны
Ніяк.

Я сэрцам песень хочу сінім,
Хаця у песнях быць з табой...

Ах, што усьмешка на хвіліну,
Пасьля яе—глыбей нам боль.

Цяпер „сябры“ мае пачалі
Вакол мяне свой дзікі вой.
Так для цябе яны шукалі
Абра з таму,
Хто жыў табой.

6054
Няхай...

Тваё пачуе сэрца,
Хто ў песні боль распяյу сваю!
Я і цяпер мацней у съвеце
Ласкова-съветлую—люблю...

Я і цяпер скажу праўдіва:
— Ня гэта

Здолею

Цярпець,

Хай толькі гора, што схіліла,
Апошнім будзе для цябе.

Ня муч і дай мне быць з табою,
Іначай болю

Ня стрымаць нам...

Калі каханьне—гэта сон,
Дык я ня хочу прачынацца.

Ня муч! Каханьнем прабачай!
Якою-ж здолееш ты сілай
На ўсё жыцьцё сказаць
„прашчай“?

І як глядзець, што тое згіне,
Аб што я сэрца раскалоў,

І што было калісьці сіньню,
Што нашым некалі было...

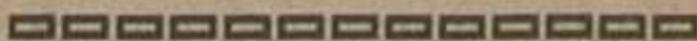

Ты думай, любая, что вечна
Маё кахраньне сум прадзе,
І калі сэрца затрапешча,
Дык прывітаньнем будзе мне...

Віецца верш ў кахраньня строму,
І я, я сам сказаць бы мог:
— „Другія вершам перамогуць,
А я-б кахраньнем перамог“...

Цяжка, так цяжка!
Сьветлая, дай руکі,
Хай ўспаміны звяжуць,
Сэрца больлю скруцяць!

Крывёй ад калючак
 Сыпляць розы ўвосень ...
 Съветлая,—балюча...
 Сэрца боль—ня зносіць.

Муч! Да дна! Да краю...
 Не хлапчук. Ня плачу.
 Шляхі сэрцам чую,
 Як прайсьці—ня бачу.

Далей ў п'яным зельлі
 Сэрцу жыць—нягожа.
 І любіць мне нельга,
 Ня любіць
 — Няможна.

Здрадная
 І дарагая...

Не завянь ты ўвосень...

Хто-ж ласкавей песьні
Сваёй любай зложыць?..

Успаміны ў сэрцы аучыняць.

Ўсе гавораць—зрабіўся я
гіцаль,

Ўсе гавораць—я сэрца раскінуў
Пазаплатанай рукавіцай...

Так заўсёды—шукаем мы ў
сьвеце

Птушкі тэй, што знайсьці немаг-
чыма,

Нібы нехта чаруе поэтам—
Мільгане птушка наша,—ды
згіне...

Вось чаму вочы часта так ў
сълёзах мае,
Я ачышчусь, паверце, паверце!..
У пачуцьцях ня буду больш
сэрца паліць—
Маё сэрца...

Ах, усьмешкі і сълёзы ня
новы!..

Я няказаных хочу казаць,
Хочу я у засмучаных словах
Душу песень маіх адшукаць...

Успаміны у сэрцы лучыняць.
Ўсе гавораць—зрабіўся я
гіцаль,
Ўсе гавораць—я сэрца раскінуў.
Пазаплатанай рукавіцай...

...Няўжо і ты абвінаваціш
 Таго, хто боль тваю тушыў,
 і съмеху смутак мне ў^{адплату}
 Ванзіш у сэрца, як шыпы?

Так заўсёды...

Шукаем мы ў съвеце
 Птушкі тэй, што знайсьці
 немагчыма,

Ад яе вечна гінуць поэты:
 Няіснуючай,

Песеннай,
 Сіняй...

Быў я радасным, аж дасюль
 Быў даверчывым, як дзіцёнак...

Тым, хто выхаладзіў маю
душу
Я ні песень ня шлю, ні пра-
клёнаў...

Словы сыплю вішнёваю грудаю,
У іх каханье тваё заву здра-
даю...
Называў я цябе чорнакудраю,
Называў я цябе сваёй
радасьцю.

Так ніколі ніхто не кахаў,
Можа з больлю, а можа ад
съмеху...
Я ў пачуцьцях сябе раскідаў
І пайшоў бяспрытульным па
съвету.

Я прыду, дарагая,—вярнуся!
 Хай спрабуюць боль хвоі ля-
     чыць...
 Прывітаю,
     Замоўкну,
     Схілюся,
 Прысьміраўшы, як шопат
     начны...

Так заўсёды ў жыцьці і бывае...
 Просіш ты, каб я стаў чалаве-
     кам,
 Я і сам чалавека шукаю,
 Адкажы, які шлях будзе съвет-
     лым.
 Круг адчуванняў
     Гэткі вузкі...
 Дык як на съвеце жыць бяз
     болю?

І чым глыбей, тым боль
калючай,
Дык як ў жыцьці мне быць
здаволеным?

Круг адчувањняў
Лёгка зъмерыць...
Я хочу ў болі быць з бязъмеж-
нымі...
Мне прыгажэй з пятлёй на
сэрцы,
Чым шлях шукаць сабе
заежджаны.

Няхай маіх шляхоў
Сягоныя
Ня відаць!

Няхай крывей
 Віюца
 Сыцежкі!
 Маёю бøльлю
 Хай да дна
 Сабе, хто хоча,
 Сэрца
 Цешыць!

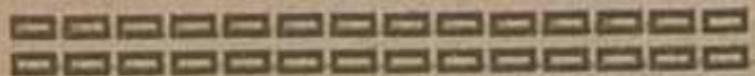
Затое
 Здолеў я,
 Я, гэткае
 Знайсьці,
 Што
 У годах
 Будзе
 Вечным
 Раньнем:

Калі мяне
Ня знайдуць
У жыцьці,
Дык будзе жыць
Маё
Каханье...

**З „ВАСЕНЬНЯЙ
БАЙКІ“**

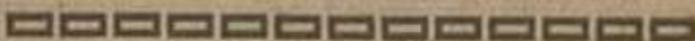

З „ВАСЕНЬНЯЙ БАЙКІ“

Ах байкі,
Мілыя,
добрый байкі!

Як не кахаць вечны май іх?
Мілыя,
добрый байкі.

Як кветкі ў полі,
Так вырасълі ў песні,—
Вырасълі і ня згінулі
Думкі,
Залатыя і сінія,
Залатыя і сінія.

Ах байкі,

Мілышя,

добрая байкі!

Як не кахаць вечны май іх?

Мілышя,

добрая байкі.

Годы выцьвілі, бадай іх!

А калісь, як стогн былі.

Так на вуснах нашых баек

Слоў пялёсткі зацьвілі.

Байка кажа... у нейкім

царстве,

Разумею з яе слоў,

Сэрцам сільны і упарты

Волат ўзыняўся і пайшоў...

І было, я з байкі бачу,
У тым, хто ўзыняўся і пайшоў:
— Сэрца сільнае,
Ды ласкавыя вочы
Сінія,
Ды бязъмежная сіла
Цудоўная
І гарачая,
Сумная
Кроў.

— Ня прымусам цемра гіне,
І ня сілай съвет расьце,—
Волат гэтак слова кінуў,
Каб праз іх пачуў нас съвет:
— Найвялікшая ў нас сіла,
Сіла думак Беларусі.

Гэтай сіле—песьняй мілай
 Я кахаю, я малюся!
 Іншых сіла—ў іх абшарах,
 Сіла іншых—у карцечы,
 А ў цудоўных думках-марах
 Сіла нашая—бяспрэчна.
 Найвялікшая ў нас сіла,
 Сіла думак Беларусі.
 Гэтай сіле—песьняй мілай
 Я кахаю, я малюся!

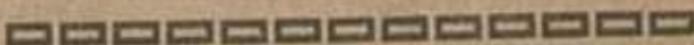
Ды суседаяў моцна зай-
 здрасьць:
 Ёй загублен волат наш.
 Толькі байка—наша радасьць
 Так цудоўна расьцьвіла.

Дзе зьнік
 Наш волат
 Па шляху
 Волі,—
 Там ветры
 У полѣ
 —Ціха
 Веюць.
 Ніколі
 Болей
 Гэтай
 Болі
 Нам з нашых баек
 Не развеяць!

Хто цярэбіў съвету
 Шлях да дзіўнай
 Волі,

Нячуванай сілай
 Ў час ліхой
 Нядолі,—
 Ён маною зьнішчан
 Па шляхох
 У полі:
 — Помнікам аб гэтым
 Вырасьлі таполі.

І таполі стогнуць,
 Сълёзы лълюць таполі,
 Лісты на таполях—
 Сълёзы нашай долі!

. . . . .

Годы выцьвілі, бадай іх!
 А калісь як стогн былі.

Так на вуснах наших баек
Слоў пялёсткі зацьвілі.

Я съмлюся скрэзъ сълёзы.
У мараж сёньня зноў я...
Помню, помню, волат,
Залатыя слова:

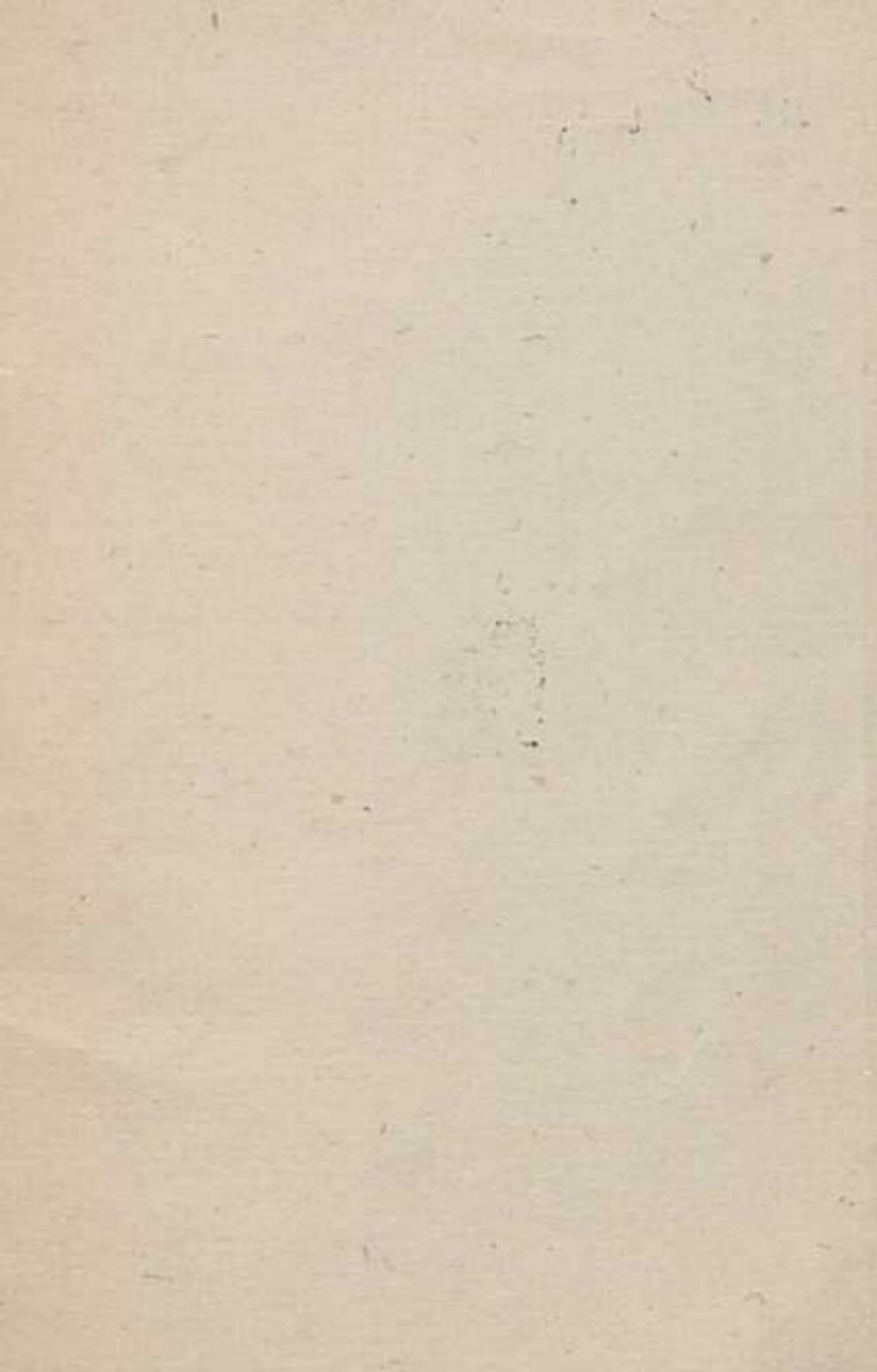
— Іншых сіла ў іх абшарах,
Сіла іншых — у карцечы,
А ў цудоўных думках-мараж
Сіла нашая — бяспрэчна!
Ах, я чую ў байках,
Байкі — ня схлусілі:
Прылядеў наш волат,
Разгарнуў ён крыльлі.
Байкі ня схлусілі,
Вось і ўзыняўся зноў ён...

Сам народ наш сіні—
Волат той цудоўны!

Ах байкі,
Мілыя,
добрая байкі!
Як не кахаць вечны май іх?
Мілыя,
добрая байкі.

Цана 25 кап.

88888882732140

Бел. аддзел
1994 г.

